

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (обов'язкова)
СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ТУРИЗМІ
Обсяг освітнього компоненту (5/150)

Освітня програма «Туризмознавство»
другого рівня вищої освіти
Спеціальність – 242 «Туризм і рекреація»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Шелеметьєва Тетяна Вячеславівна,
професор кафедри ТГРБ, доктор
економічних наук

Контактна інформація:

- 0973666554;
- t.shelemetieva@gmail.com;
- IV навчальний корпус, аудиторія 385-А

Час і місце проведення консультацій:

згідно з графіком <https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-3>

IV навчальний корпус, аудиторія 385-А

ОПИС КУРСУ

Вивчення дисципліни «Стратегічний менеджмент в туризмі» передбачає засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час у формі самостійної роботи, призначеної формувати практичні навички роботи студентів із спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань та глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем функціонування готельного господарства та туризму для підвищення якості професійної підготовки управлінських кадрів для підприємств готельного, курортного, ресторанного та туристичного бізнесу

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Мета курсу – розкриття сутності і можливостей стратегічного менеджменту в туризмі, ознайомлення з сучасними методами і прийомами роботи в умовах галузевої конкуренції, набуття практичних навичок використання методики стратегічного аналізу, розроблення стратегій

діяльності і засобів їх реалізації організаціями різних форм власності і масштабів діяльності, вміння використовувати необхідний інструментарій стратегічного менеджменту в конкретній ситуації при розробленні управлінських рішень.

2. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні), компетентності (СК):

Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

Програмні результати навчання (РН)

Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку.

Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

Вміння використовувати навички й технології до визначення стратегічних цілей та завдань розвитку регіональної туристичної політики та управління проектами.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Знання, вміння, компетенції, що одержані в процесі вивчення дисциплін «Менеджмент в туризмі», «Управління персоналом туристичного підприємства», «Бізнес-планування в туризмі» необхідні здобувачу вищої освіти для успішного навчання та опанування компетентностями з даної дисципліни.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних робіт, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1. Загальні теоретичні основи стратегічного менеджменту.		
1-2	Тема 1. Загальні основи стратегічного управління підприємством, (4 год.)	Пр. № 1-2. «Загальні основи стратегічного управління підприємством.», (4 год.)
3-4	Тема 2. Класифікація стратегій. (4 год.)	Пр. № 3-4. «Класифікація стратегій», (4 год.)
5-6	Тема 3. Стратегічний аналіз середі підприємства, (4 год.)	Пр. № 5-6. «Стратегічний аналіз середі підприємства», (4 год.)
7	Тема 3. Стратегічний аналіз середі підприємства, (2 год.)	Пр. № 7. «Стратегічний аналіз середі підприємства», (2 год.)
8		Рубіжний контроль
Змістовий модуль 2. Практичні основи стратегічного менеджменту в туризмі.		
9-10	Тема 4. Загальний стан стратегічного вибору підприємства, (4 год.)	Пр. № 9-10. «Загальний стан стратегічного вибору підприємства.», (4 год.)
11-12	Тема 5. Стратегічний потенціал підприємства та визначення його конкурентоспроможності, (4 год.)	Пр. № 11-12. «Стратегічний потенціал підприємства та визначення його конкурентоспроможності», (4 год.)
13-14	Тема 6. Планування, управління, контроль та оцінка реалізації стратегії підприємства, (4 год.)	Пр. № 13-14. «Планування, управління, контроль та оцінка реалізації стратегії підприємства», (4 год.)
15-16	Тема 7. Практика стратегічного управління розвитком туризму в Україні, (6 год.)	Пр. № 15-16. Практика стратегічного управління розвитком туризму в Україні, (4 год.) Рубіжний контроль

САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи для здобувачів денної форми навчання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками

викладача.

2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.

3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).

4. Самостійна підготовка до модульного контролю та екзамену.

Онлайн курси, які можуть бути корисними для вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою:

1. Основи проєктного менеджменту - https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+BASICPM101+2022_T1 (до теми 4).

2. Туроперетинг для керівників <https://academy.nto.ua/touoperatingformanagers.html> (до теми 5).

3. Статистика туризму в Україні. Прийняття стратегічних рішень. <https://academy.nto.ua/tourismstatistics.html> (до теми 7).

За умови отримання сертифікату можливе перезарахування балів відповідно до тематики курсу.

Здобувач повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до підсумкового контролю здобувачам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативно-правових документів, державних та міжнародних стандартів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми,

Здобувачі мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Отримання навичок Soft Skills.

Рівень успіху вже давно перестав залежати тільки від того, наскільки добре фахівець виконує свої безпосередні обов'язки. Сьогодні не менш важливі й Soft Skills («м'які навички») – універсальні непрофесійні якості, які допомагають нам взаємодіяти між собою в команді, спільноті, громаді незалежно від сфери діяльності. Рекомендовані матеріали щодо отримання:

1. Як побудувати успішну команду – <https://www.youtube.com/watch?v=FORx0z1BeDM>.

2. PRO Зміни: Тімбілдінг, як побудувати ефективну команду – https://www.youtube.com/watch?v=kTGDicS2l_E

3. Як систематизувати бізнес-процеси - <https://www.youtube.com/watch?v=b66qni2ADok>.

4. Побудова кар'єри. ВУМонлайн - <https://vumonline.ua/course/career-building/>.

В умовах дії обставин непоборної сили рекомендовані такі курси з онлайн-освіти:

- Перша психологічна допомога в екстрених і кризових ситуаціях – <https://vumonline.ua/course/first-psychological-aid/>
- Формування соціальної поведінки людей з інвалідністю в критичних ситуаціях – <https://vumonline.ua/course/formation-of-social-behavior-of-people-with-disabilities-in-critical-situations/>

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Шелеметьєва Т. В. Методичні рекомендації з дисципліни «Стратегічний менеджмент в туризмі» для студентів напряму підготовки 8.14010301 «Туризмознавство» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. 54 с.
2. Шелеметьєва Т. В. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Стратегічний менеджмент в туризмі» для студентів спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019. 43 с.
3. Шелеметьєва Т. В. Методичні вказівки з організації практичних та самостійних робіт студентів з дисципліни «Стратегічний менеджмент в туризмі». Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019. 51 с.
2. Електронний курс «Стратегічний менеджмент в туризмі». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=610>

Літературні джерела:

3. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: Підручник. К.: Каравела, 2012. 464 с.
4. Кайлюк Є.М. Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.] / Є.М.Кайлюк, В.М. Андрєєва, В.В. Гриненко. Х.: ХНАМГ, 2012. 279 с.
5. Стратегічний менеджмент: теорія та практика / Осовська Г.В., Фіщук О.Л., Жалінська І.В.: Навч. пос. К.: Кондор, 2012. 196 с.
6. Стратегічний менеджмент. Ігнат'єва І.А. Підручник. К.: Каравела, 2015. 464 с.
7. Шелеметьєва Т. В. Особливості, проблеми та зміст процесу стратегічного управління в туристичній галузі. *Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 26 жовтн. 2017 р. Полтава: ПНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2017. С. 224–226.
8. Трохимець О. І., Шелеметьєва Т. В. Практика стратегічного

планування в системі управління розвитком туризму в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2018. № 4. С. 70–78.

9. Шелеметьєва Т. В. Використання програмно-цільового методу управління розвитком туризму в регіонах України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Т. 29 (68). № 6. С. 48–53.

10. Шелеметьєва Т. В. Теоретичні та прикладні аспекти управління розвитком туризму в Україні: монографія. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. 356 с.

11. Шелеметьєва Т. В. Проблеми ефективного менеджменту в діяльності туристичних підприємств. *Можливості та розвиток сучасного туризму: світовий та національний досвід*: монографія / за заг. ред. проф. В. М. Зайцевої; Запорізький нац. тех. ун-т. Запоріжжя: ТОВ “ЛПЦ” ЛТД, 2014. С. 249–259.

12. Шелеметьєва Т. В. SWOT-аналіз як дієвий інструмент процесу управління розвитком туризму в Україні. *Інтелект XXI*. 2018. Вип. 6. С. 110–113.

13. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 року. URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/48277/strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku>

14. Стратегія розвитку туризму Запорізької області на 2021-2027 роки. URL: <https://drive.google.com/file/d/1gwTdCkIZbDI8340LdJMmSzxGQE3Vf28/view?fbclid=IwAR0f3PRjsKHezgwWZI8XhXxQvM3QtjohD5eyFgU3fFdgxv4mzBZCYT0Tfwk>

15. Стратегія розвитку Національного університету «Запорізька політехніка» на період 2023-2027 років. URL: https://zp.edu.ua/uploads/pubdocs/2022/Nakaz_N438_vid_20.12.2022.pdf

ОЦІНЮВАННЯ

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здобувачів здійснюється за 100-бальною системою.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- рубіжний;
- підсумковий (екзамен).

Позитивною вважається оцінка від 60 до 100 балів. Поточний контроль

знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, практичних заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ.

Засвоєння тем розділів (**поточний контроль**) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей.

Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки слухачів до виконання конкретної роботи. Ключовими формами та методами демонстрації здобувачами результатів навчання при поточному контролі є:

– робота в групах, спільне опрацювання групою здобувачів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу (тестування, рішення задач, усне опитування);

– презентація – виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;

– дискусія – обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;

При вивченні кожного змістовного модуля проводиться поточний контроль. Критерії та методи оцінювання здобувачів зображено у таблиці.

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування (на практичному занятті)	Виставляється здобувачу вищої освіти за правильну відповідь на одне тестове питання.	1
Рішення задач (на практичному занятті)	Виставляється здобувачу вищої освіти за правильне рішення задачі	2
Групова дискусія (під час лекційних та практичних занять).	Виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання.	5
	Виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді	4-2

	на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	
Робота над завданнями, із застосуванням сучасних інформаційних технологій (презентації).	Виставляється здобувачу вищої освіти, який на високому рівні провів аналітичні дослідження та презентувати їх із застосуванням сучасних інформаційних технологій, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці. Аналітично обґрунтував власну думку.	5
	Виставляється здобувачу вищої освіти, який не досить обширно провів аналітичні дослідження (використав менше 3-х інформаційних джерел) та презентував їх із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Обґрунтовував власну думку, проте припускався певних помилок посилаючись на теоретичні матеріали лекції	4-3
	Виставляється здобувачу вищої освіти, який «сухо» провів аналітичні дослідження (використав 1-не інформаційне джерело (інтернет-джерело або лише матеріали лекції) та презентував їх із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Не зміг обґрунтувати власну думку, припускався помилок посилаючись на теоретичні матеріали лекції.	2-1

Рубіжний контроль проводиться в середині семестру (4-5 тиждень) у вигляді контрольного тестування під час практичного заняття.

Максимально під час навчання здобувач може отримати 70 балів в ході лекційних та практичних занять.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЕКЗАМЕНІ:

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Екзамен – 30 балів. Завданням

контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура екзамену: екзаменаційне тестування (30 тестових запитань), які максимально сумарно оцінюються в 30 балів.

Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів. Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Для студентів заочної форми навчання:

Кожен здобувач заочної форми навчання виконує контрольну роботу за варіантом. Вибір варіанту здійснюється за порядковим номером П.І.Б. здобувача у списку академічної групи або журналу обліку відвідування занять. В кожному варіанті необхідно розглянути певні питання (які можуть бути розділені на два-три підпункти). Кожен варіант контрольної роботи оцінюється в **70 балів** максимум. Після перевірки викладачем письмової контрольної роботи та її захисту в усному вигляді викладач допускає здобувача до екзамену. Критерії оцінки завдань на екзамену той самий, що і у денної форми. Екзаменаційне тестування (30 тестових запитань), які максимально сумарно оцінюються в **30 балів** (1 бал за кожне питання).

Критерії оцінки контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання:

Контрольна робота (захист)	Критерії оцінки
61-70	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей і обговорення, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань й завдань, використовуючи при цьому обов'язкову й додаткову літературу. Використано теоретичну базу і враховано вітчизняний та міжнародний досвід. Продемонстровано набуття загальних та спеціальних компетентностей. Робота має цілісний характер.
51-60	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано викладає під час усного виступу, відповідей. Взагалі, розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Здобувач має власну думку щодо тематики. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі

	несуттєві неточності та незначні помилки. Обмежена кількість наукових джерел.
41-50	В цілому, володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усного виступу та відповідей на запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації думки і висловлювань, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Робота має відхилення від стандартів оформлення та помилки.
31-40	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усного виступу. Відповіді на запитання загальні, короткі, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Робота оформлена вільним стилем без врахування вимог стандартів.
21-30	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час доповіді. Відповіді на питання відсутні або поверхневі, допускає при цьому суттєві помилки. Зміст тексту роботи не розкриває тему.
1-20	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка» <https://zp.edu.ua/uploads/Statut-ZPNU.pdf>.

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою;

- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Запорізька політехніка».

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття ступеня магістр. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 балів за даним курсом. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (у новій редакції)».

Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за умови підтвердження результатів (сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце в конкурсі тощо). Передбачається перезарахування результатів навчання у разі, якщо здобувач прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проектів.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.